

Kateřina Hállová

La présence cachée de Romain Gary dans l'œuvre d'Émile Ajar

Oponentský posudek

Ve své diplomové práci (FFUK Praha 2019, 65 stran) se diplomantka zabývá rozdvojenou literární existencí Romaina Garyho zejména v díle Émila Ajara. Logicky vzato už v jejím názvu je obsažen paradox („v díle Émila Ajara“), nehledě ke skutečnosti, že jde vlastně o mnohočetnou existenci, neboť autor (v původním smyslu toho slova ten, kdo „autorizuje“) se vtělil také ještě do dalších dvou jmen. Jak patrně, situace je to znepokojivá: s nadsázkou řečeno, autorovo literární dílo je zároveň svým způsobem diagnóza. Je proto zcela na místě, že Kateřina Hállová se zaměřuje rovněž na literární kvality Garyho způsobu psaní.

Nicméně autorka práce zdůrazňuje, že ústřední otázkou, kterou si klade, je to, zda „bylo možné Garyho usvědčit ze stvoření Émila Ajara ještě během jeho života“. Ať tak či onak, je zjevné, že ve své podstatě se problematika stáčí k identitě (tedy autenticitě) či naopak k jejímu „rozpadu“, tj. jakémusi „zmnožení“ osobnosti. Otázka očividně dramatická, až tragická, protože existenciální, a zároveň hluboká a umožňující bohatství interpretací.

Promyšlená analýza této problematiky dále vede Kateřinu Hállovou, jež se jí ostatně zabývá dlouhodobě (byla tématem už její bakalářské práce z roku 2015, jak uvedeno v bibliografii), k otázkám mystifikace, jakési simultánní šachové partie kdesi na pomezí mezi genialitou a paranoiou, o které se zmiňuje na str. 25 své práce v souvislosti s románem *Pseudo*, kde se zmiňuje o „soumission totale du jeune homme à un écrivain paranoïaque et delirant“.

Téma je velké, přesahující obzor běžného smrtelníka, a přece neskonale aktuální kulturně, společensky, civilizačně. Český výraz totožnost není ostatně bezvýhradně synonymní s importovaným výrazem identita, jak tomu bývá. Není zcela jisté, co tato téměř floskule znamená. Něco téměř nepřátelského, před čím prcháme, neboť se váže k pojmu zodpovědnosti, a zároveň zcela obsedantního, co zavání egoismem, a tedy zpupností a pýchou. Autorka práce zcela náležitě ve svých reflexích evokuje pojem humanismu ve své propojenosti s civilizací, rozuměj technologickou: krásné téma pro Karla Čapka. Hállová

právem spojuje reflexi o humanismu a umění s analýzou estetickou ve smyslu etickém a jazykovém.

Konečně je třeba ocenit závěry vztahující se k absurditě.

Posuzovaná práce se vyznačuje snahou postihnout osobnost, dílo, problematiku i styl ve své komplexnosti. Jde o rozbor promyšlený, který svědčí o důvěrné znalosti Garyho díla a nesporně směřuje k poučené monografii. Ve své soustavnosti poněkud popisný, trochu „nesmělý“, do filozofických hlubin nesešupující a transcendentních dálav si zatím netroufající. Toto není kritická výtka, naopak ocenění seriózní umírněnosti.

O tom svědčí závěr, který hodnotím jako zdařilou charakteristiku se znalostí věci. V posledním odstavci si autorka klade otázku, do které celá práce ústí: „pour conclure, nous pourrions nous demander pourquoi Gary s'est moqué du public qui ne l'avait pas reconnu“ etc. Můžeme se také ptát, zda tato otázka je tou hlavní a zásadní.“ Doporučoval bych spíše vyústění obecněji platné.

S ohledem na výše uvedené hodnotím práci Kateřiny Hálové jako nad obyčej kvalitní a promyšlenou, formulačně a myšlenkově zvládnutou. Doporučuji ocenit ji klasifikačním stupněm výborně.

V Praze 5. září 2019

Aleš Pohorský